

ОТЗИВ

от доц. д-р арх. Георги Илиев Бояров
катедра „Градоустройство“, Архитектурен факултет, УАСГ - София

на дисертационен труд на тема „Развитие на рекреационно-туристическите зони в пристанищни територии и тяхното интегриране с центровете на градовете (на примера на Варна и Бургас)“
за придобиване на образователната и научна степен „Доктор“ по професионално направление:

5.7. „Архитектура, строителство и геодезия“,
докторска програма:

„Териториално и ландшафтно устройство и градоустройство ”

Автор на дисертационния труд е докторантът на самостоятелна подготовка арх. Йордан Димитров Любенов
в катедра „Архитектура и урбанистика“, Архитектурен факултет на Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“, Варна

1. Обща характеристика и актуалност

Дисертационният труд е съставен от заглавна страница, съдържание, увод, три глави, насоки за бъдещи изследвания, заключение, научни и научно-приложни приноси, публикации по темата, библиография, приложения и декларация за оригиналност и достоверност.

Актуалността на изследването е безспорна. Съвременните крайбрежни градове имат изключителния шанс да развият своите исторически центрове и да ги обогатят с нови дейности, като рекреация, туризъм, обществено обслужване. Развитие на града и неговите съвременни екологични изисквания пречи на пристанищата да нарастват и развиват собствените си индустриални ареали. Така пристанищните територии започват постепенно да отстъпват под натиска и освобождават части от териториите си, разположени в непосредствена близост до градските центрове. Появяват се нови, почти напълно свободни терени на прехода между морето и центъра, които имат възможност да станат уникални устройствени зони с развити върху тях подходящи за курортните градове планови и обемно-пространствени композиции.

Намирам, че общата характеристика и актуалността представят дисертационния труд във вида, обема и съдържанието необходими за подобно изследване.

2. Съдържание

- *Първа глава* представлява историческо изследване на периода края на XIX – началото на XXI век в развитието на пристанищните зони на Бургас и Варна. Направени са основни изводи за значимостта на пристанищата на двата града като центрове на социална активност в началото на тяхното изграждане и последващата им изолация като

транспортни технологични комплекси с национално значение. Изтъкнато е, че в съвременните градоустройствени условия плановете на Бургас и Варна предвиждат части от пристанищата да се интегрират в градската тъкан. Авторът предлага експериментални схеми отчитащи хронологичното функционално развитие на пристанищните зони на двата крайбрежни града и тяхното развитие в посока на реконструкция с рекреационно-туристически дейности.

- *Втора глава* илюстрира богато наличните планове и реализации на различни мероприятия по пристанищна реконструкция. Акцентира се, че процесът не е нов, но е изключително актуален и успешен в разгледаните примери от Италия, Испания, Хамбург, Дания и Копенхаген. Основни изводи тук са, че реконструкцията на пристанищните зони се осъществява във връзка с обществените центрове, като функционалното зонироване е с фокус върху рекреацията и туризма. Резултатите са подкрепени с авторски експериментални схеми отчитащи функционалните и комуникационно-транспортни отношения между градовете и разглежданите пристанищни зони.
- *Трета глава* предлага методика за реконструкция на пристанищни зони в Бургас и Варна в която се взимат предвид разположението на пристанищните зони в структурата на градовете; функционалното им съдържание; плановата, обемно-пространствената и архитектурно-художествената композиция на индустриални и рекреационно-туристическите зони. Предложените и тук от автора принципни (експериментални) схеми онагледяват ясно и пълно методиката. На база изследванията е изведена нова устройствена зона наречена „РТ+ОО“ и е направено предложение за създаване на нов устройствен документ наречен *специализиран подробен устройствен план за реконструкция на индустриална пристанищна зона (СПУП-РИПЗ)*.

Считам, че трите глави проследяват задълбочено темата и показват възможностите на автора за собствени научни изследвания в съответната сфера.

- *Заключението* отразява точно и конкретно получените резултати от изследването и правилно обосновава необходимостта от реконструкция на пристанищните зони на Бургас и Варна като съвременна тенденция с успешни реализации в Западна Европа.

4. Приноси

Приносите на дисертационния труд обогатяват и допълват наличните научни постижения и знания в областта на разглеждания проблем и считам, че са авторски и категорично обосновани. Те открояват важната социална роля на пристанището, огромните възможности за неговата реконструкция и конкретизират начина за нейното осъществяване в Бургас и Варна.

5. Публикации по темата

Публикациите по темата са четири броя и считам, че са напълно достатъчни и всички те отразяват съществени части от дисертациония труд.

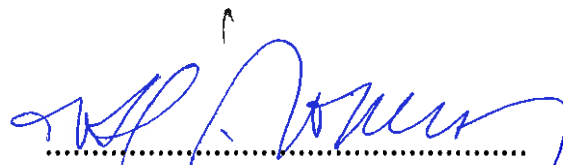
6. Критични бележки

Участието на автора чрез доклади в научни конференции *да се разшири* и в издания в чужбина, където темата явно е широко изследвана. Така авторът ще може да разгърне своята научна продукция и да развие набелязаните теми за бъдещи изследвания.

7. Заключение

Имайки предвид горните съображения, предлагам научното жури да гласува за придобиването на образователна и научна степен „доктор“ от арх. Йордан Любенов по професионално направление 5.7. „Архитектура, строителство и геодезия“ в докторска програма „Териториално и ландшафно устройство и градоустройство“.

София, 16.02.2015 г.

.....
/доц. д-р арх. Георги Бояров/

О Т З И В

от проф. д-р арх. МЛАДЕН СТОЯНОВ МИРЯНОВ

Относно: Дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен „доктор“, професионално направление 5.7. „Архитектура, строителство и геодезия“ по докторска програма „Териториално и ландшафтно устройство и градоустройство“

На тема: „Развитие на рекреационно-туристическите зони в пристанищни територии и тяхното интегриране с центровете на градовете (на примера на Варна и Бургас)“

С автор: арх. Йордан Димитров Любенов, докторант на самостоятелна подготовка в катедра „Архитектура и урбанистика“, „Архитектурен факултет“, Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“, гр. Варна.

Докторантът е зачислен съгласно заповед №2339/14.06.2013 г. на ректора на ВСУ „Черноризец Храбър“ и отчислен с право на защита със заповед №6/08.01.2015 г. Дисертационният труд е обсъден от катедра „Архитектура и урбанистика“ при „Архитектурния факултет“ на ВСУ „Черноризец Храбър“ на 29.01.2015 г. и е насочен за защита пред научно жури, назначено със заповед №87/06.02.2015 г.

След представяне на дисертационния труд на арх. Йордан Любенов констатирах, че разработката се състои от заглавна страница, съдържание, увод, изложение, насоки за бъдещи изследвания, заключение, научни и научно-приложни приноси, публикации по темата на дисертационния труд, библиография, приложения и декларация за оригиналност и достоверност.

Общият обем на труда е 276 стр., като същинското изследване включва 247 стр. разпределени в три глави съдържащи 50 таблици и 283 фигури. Дисертационния труд е придружен отделно от 4 бр. приложения в обем от 48 стр. Библиографията на проучените и надлежно цитирани в текста информационни източници е 14 стр. и съдържа 186 бр. цитати на кирилица и латиница, от които 166 бр. цитирани пряко и 20 бр. цитирани непряко в текста.

В **увода** на труда е разкрита общата концепция на изследването, като са посочени актуалността, обектът, предметът, целта и задачите на изследването, авторовата теза, ограниченията при изследването, методиката за разработване на труда, структурата на съдържанието, предназначението на труда, характеристиката на достъпната информация и благодарностите.

Считам, че обемът и съдържанието на увода напълно покриват изискванията за подобен вид изследване.

В **Първа глава** са разгледани историческите етапи на развитие на пристанищните зони на Бургас и Варна от края на XIX до началото на XXI век, като в обобщение са направени експериментални схеми на хронологичното развитие на функционалния и териториален ресурс на пристанищните зони. Във **Втора глава** е проведено подробно емпирично изследване на характерни примери за развитие на рекреационно-туристически функции на пристанищните територии на пет западноевропейски и два български града с приложени експериментални схеми на функционалните и пространствени връзки с градовете. Разгледаните проекти с участието на докторанта правят впечатление за неговата добра практико-проложна подготовка по темата. В **Трета глава** е изяснена спецификата на методиката за разработване на устройствени планове с отношение към реконструкцията на пристанищни зони у нас посредством осъществяването на архитектурно-градоустройствени връзки и

развитието на рекреационно-туристически дейности върху техните територии. В края на главата авторът прави апробационни модели върху обектите на изследване, както и предложения за промени на нормативни документи позволяващи реализирането на предложенията за реконструкция на индустриални пристанищни зони.

В изложението на трите глави на дисертационния труд са открити съществените аспекти на предмета на изследването. Считам, че съдържанието на главите правилно разрешава поставените научноизследователски задачи.

В **заключението** точно е изведено и обобщено постигнатото в дисертационния труд.

Приносите имат отношение към историческата хронологизация на градоустройствените процеси протичащи в пристанищните зони на Бургас и Варна в периода на края на XIX до началото на XXI век от места на активен социален живот в „солитерни” индустриални зони на градовете. Друг важен принос е установяването на предимствата и недостатъците на примери за реконструкция на пристанищни зони от Западна Европа и България. Най-същественият научен принос направен в изследването е създаването на методика за реконструкция на пристанищни зони съдържаща изследване върху характерни устройствени части, като функционалния състав, плановата, обемно-пространствената и архитектурно-художествената композиция. Предложените принципни, експериментални схеми и насоки за реконструкция на пристанищни зони в Бургас и Варна, както и инициативата за изменение и допълнение на нормативно-правната уредба в областта на пристанищните зони с нова устройствена разработка изтъкват научно-приложния характер на изследването.

На **мнение съм**, че получените научни и научно-приложни резултати представляват оригинален принос в науката и ги отчитам като напълно приемливи.

Дисертационният труд е съпроводен и от **библиография** на използваните и надлежно цитирани в текста информационни източници. Добро впечатление прави обема на проучените заглавия (186 бр.), което показва задълбочената теоретична подготовка на докторанта по изследваната тема.

Публикациите направени от автора по темата са 4 бр. и всички отразяват важни части от изследването.

Препоръчвам дисертационният труд да бъде издаден като монография или части от него да се публикуват под формата на студия.

Намирам, че дисертационният труд на докторанта отразява резултатите от неговите изследвания и показва, че той притежава задълбочени теоретични знания в научната област и способности за бъдещи самостоятелни научни изследвания.

Авторефератът отбелязва приносите на дисертационния труд и откроява най-съществените черти от предмета на изследване.

Считам, че дисертационният труд и авторефератът отговарят напълно на вида и обема заложен в изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България и Правилника за неговото прилагане.

Давам своята висока оценка върху представения дисертационен труд и предлагам на почитаемото жури да да гласува единодушно за присъждането на образователна и научна степен „доктор“ на арх. ЙОРДАН ДИМИТРОВ ЛЮБЕНОВ.

Изготвил отзива:

проф. д-р арх. **МЛАДЕН МИРЯНОВ**

гр. София, 17.02.2015 г.

ОТЗИВ

От: проф. д-р арх. Любен Янков Сиврев, София, ул. „Герлово“ №11

За дисертационния труд: „Развитие на рекреационно-туристическите зони в пристанищни територии и тяхното интегриране с центровете на градовете (на примера на Варна и Бургас)“

Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „ДОКТОР“ по професионално направление 5.7. „Архитектура, строителство и геодезия“, научна специалност (докторска програма) „Териториално и ландшафтно устройство и градоустройство“

Автор: архитект Йордан Димитров Любенов

Научен ръководител: проф. д.а.н. арх. Иван Никифоров

Дисертационният труд разглежда актуалния проблем за архитектурно-градоустройствената реконструкция на съществуващи пристанищни зони разположени в близост до обществените центрове. Темата е изключително дисертабилна, защото поставя въпросите с развитието на индустриалните пристанищни зони на Бургас и Варна и тяхното бъдеще в съвременните градоустройствени условия на двата града.

Целта на труда е изясняване на спецификата в методиката за разработване на устройствени планове налична в нормативните документи и проектантската практика за развитие на нови рекреационно-туристически зони в пристанищните територии на примера на Бургас и Варна.

Методиката за разработване на дисертационния труд е правилно избрана и отчита историческите фактори в развитието на пристанищните зони, съвременните наши и чуждестранни примери за пристанищна реконструкция, както и разработване на

принципни схеми и подобряване на нормативната уредба за реконструкция на пристанищните зони на Бургас и Варна.

Представеният дисертационен труд включва заглавна страница, съдържание, увод, изложение в три глави, насоки за бъдещи изследвания, заключение, научни и научно-приложни приноси, публикации по темата на дисертационния труд, библиография, приложения и декларация за оригиналност и достоверност.

В увода много ясно е формулирана изследователската теза на автора, а именно, „че българските пристанищни градове Бургас и Варна се нуждаят от архитектурно-градоустройствена реконструкция, която ще им позволи да разширят територията на своите обществени центрове, като включат в нея част от пристанищните зони, наситени с нови рекреационно-туристически и обществено-обслужващи функции“.

В първа глава „Историческо развитие на пристанищните зони на Бургас и Варна от края на XIX – началото на XX век“ е направен хронологичен анализ и синтез на историческите условия за развитие на пристанищните зони на Бургас и Варна за повече от век. Разгледани са важните исторически процеси на създаването на пристанищата в началото на миналия век, тяхната индустриализация в средата на XX век и началото на тяхното ново функционално зонироване в началото на XXI век.

Във втора глава „Реконструкция на пристанищни зони в Бургас, Варна и характерни примери от Западна Европа“, авторът разглежда тенденцията на пристанищна реконструкция в западноевропейски и национален контекст. Анализираният примери от Западна Европа включват проекти от Италия, Испания, Германия, Финландия и Дания с фокус върху развитието на

рекреационно-туристически функции. Разгледаните образци от българската практика и опит включват проекти с участието на автора и са основа за неговите изследвания.

Трета глава „Специфика на методиката за разработване на устройствени планове за развитие на рекреационно-туристически зони в пристанищни територии и допълнение на националната нормативна база“ представлява най-съществената и приносна част на дисертационното изследване. Предложени са насоки и принципни схеми за реконструкция на пристанищни зони като са взети предвид функционалното съдържание, плановата, обемно-пространствената и архитектурно-художествената композиция на съществуващи индустриални и обновени рекреационно-туристически пристанищни зони. Проведен е критичен анализ на нормативната уредба по отношение на пристанищните зони и са направени предложения за нейното изменение и допълнение.

Приносите в дисертационния труд са правилно и ясно формулирани и по тях нямам бележки.

Препоръчвам, след съответната преработка трудът да се отпечата.

В заключение, считам, че арх. Йордан Любенов представя разработка напълно отговаряща на изискванията за докторска дисертация и предлагам на научното жури да му присъди образователна и научна степен „доктор“ по научната специалност (докторска програма) „Териториално и ландшафтно устройство и градоустройство“.

София, март, 2015 г.

проф. д-р арх. Л. Сиврев

ОТЗИВ

от проф. д-р инж. Стефан Недялков Терзиев

Декан на „Архитектурен факултет“

при Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“

Относно: Дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ от арх. Йордан Димитров Любенов по професионално направление 5.7. „Архитектура, строителство и геодезия“ на тема „Развитие на рекреационно-туристическите зони в пристанищни територии и тяхното интегриране с центровете на градовете (на примера на Варна и Бургас)“

1. Общи бележки

Дисертационният труд е в обем от 276 стр. и се състои от заглавна страница, съдържание, увод, изложение в три глави, насоки за бъдещи изследвания, заключение, научни и научно-приложни приноси, списък на публикации по темата и библиография. Същинското изследване включва 247 стр. разпределени в три глави съдържащи 50 таблици и 283 фигури. Дисертационният труд е придружен отделно от 4 бр. приложения с общ обем от 48 стр. Библиографията съдържа общо 186 бр. цитати на кирилица и латиница, от които 166 бр. цитирани пряко и 20 бр. цитирани непряко в текста.

Приемам, че трудът отговаря напълно на изискванията към съдържанието определени в чл. 27, ал. 2 от Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ППЗРАСРБ).

2. Съдържание

Трудът се занимава с архитектурно-градоустройствените проблеми при реконструкция на съществуващи пристанищни зони с нови рекреационни-туристически функции. Изследването е проведено в три части (глави) с отношение към установяване на историческите устройствени фактори в пристанищните зони на Бургас и Варна от края на XIX – началото на XX век, критичен анализ на националния и чуждестранния опит, както и създаване на специфична методика за разработване на устройствени планове за реконструкция на индустриалните пристанищни зони на Бургас и Варна.

Първа глава, „Историческо развитие на пристанищните зони на Бургас и Варна от края на XIX – началото на XX век“, анализира историческите условия на изграждане и развитие на съвременните монолитни пристанища на Бургас и Варна. Изтъкната е важната връзка между пристанищата и градовете, която според докторанта следва да се осъществи

посредством техните обществени центрове. Важно уточнение, което приемам е, че пристанищата са силен социален „атрактор“ още със създаването си в края на миналия век и постепенно „късат“ връзките си с градовете в следствие на тяхното мащабно технологично развитие през целия XX век. Съставените авторски схеми с експериментален характер отчитат вярно направеното в цялата глава като изясняват в хронологичен ред сложните градоустройствени процеси развиващи се в пристанищата на Бургас и Варна за период от близо 100 години.

Втора глава, „Реконструкция на пристанищни зони в Бургас, Варна и характерни примери от Западна Европа“, прави критичен анализ върху развитието на проекти и реализации на пристанищни реконструкции у нас и в Западна Европа. Анализът на примерите от България (Бургас и Варна) проследява множество налични предложения систематизирани в хронологичен ред на тяхната поява в професионалното и академично пространство. Интерес представляват публикуваните авторски проекти на докторанта, които стават основа за получените в тази глава резултати. Изследванията върху чуждия опит в пристанищната реконструкция са задълбочени и детайлирани в принципни схеми отчитащи географските, антропогенните и технологичните фактори за развитието на пристанищните зони от Генуа, Барселона, Хамбург, Копенхаген и Хелзинки. Разгледаните примери на проекти и реализации подкрепят основната теза на докторанта, че устройствената промяна във функционирането на пристанищните територии следва да се осъществи с „микс“ от общественообслужващи дейности „с акцент върху рекреацията и туризма“.

В трета глава, „Специфика на методиката за разработване на устройствени планове за развитие на рекреационно-туристически зони в пристанищни територии и допълнение на националната нормативна база“, е създадена горесцитираната методика, като са апробирани основни положения от нея. Докторантът предлага експериментални модели разработени в схеми с отношение към разположението на пристанищните зони в структурата на градовете и други изясняващи ясно функционалното съдържание на съществуващите индустриални и новите рекреационно-туристически зони. Въз основа на експерименталните модели са направени две предложения – въвеждане на нова устройствена зона за рекреация, туризъм и обществено обслужване („РТ+ОО“) и създаване на нова устройствена разработка - специализиран план за реконструкция на пристанищни зони („СПУП - РИПЗ“). Според автора с тези два механизма на устройствена регулация в пристанищните зони успешно могат да бъдат развивани нови дейности, специфични за предмета на реконструкция.

Приемам направените в изложението изводи и резултати за научнообосновани и приложими в условията на измененията и допълненията на нормативната база, предложени от докторанта.

Заклучението отразява вярно, точно и ясно всички резултати получени в дисертационното изследване. Направена е хронологизация на историческите условия на развитие, систематизиран е националният и чуждестранният проектен опит и реализации и е създадена специфична методиката за реконструкция на пристанищните зони основана на задълбочено проучената и допълнена нормативна уредба.

3. Оценка на резултатите и приносите

Приемам направените в дисертационния труд научни и научно-приложни приноси, които оценявам положително и в съответствие с изискванията на чл. 27, ал. 1 от ППЗРАСРБ.

4. Публикации по темата

Приложените публикации са четири на брой и всички отразяват съществени части от дисертационния труд.

5. Автореферат

Приемам, че авторефератът правилно резюмира изложението и отчита основните приносни моменти от изследванията проведени в дисертационния труд.

6. Препоръки и бележки

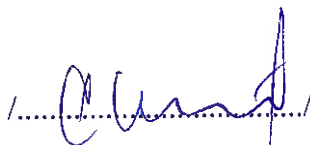
Препоръчвам продължаване на научната работа на докторанта върху набелязаните от него насоки за бъдещи изследвания и по-конкретно проучванията с отношение към архитектурно-строителни проблеми, в т.ч. и на инженерно-технически проблеми, при реконструкция на пристанищни сгради и съоръжения за нуждите на отдиha и туризма.

Направените препоръки и бележки не намаляват качеството и количеството на получените в труда резултати и приноси.

7. Заключение

Дисертационният труд притежава необходимата научна и приложна значимост. Приемам го за завършен. Всичко това ми дава пълно основание да препоръчам на уважаемите членове на научното жури да присъдят образователната и научна степен „доктор” на арх. Йордан Димитров Любенов.

гр. Варна,
18 февруари 2015 г.

проф. д-р инж. Стефан Терзиев

ОТЗИВ

от

проф. д-р арх. Росица Никифорова

ОТНОСНО: Дисертационен труд на тема „Развитие на рекреационно-туристическите зони в пристанищни територии и тяхното интегриране с центровете на градовете (на примера на Варна и Бургас)“ за придобиване на образователната и научна степен „Доктор“ по професионално направление: 5.7. „Архитектура, строителство и геодезия“, докторска програма: „Териториално и ландшафтно устройство и градоустройство “ с автор: докторант на самостоятелна подготовка арх. Йордан Димитров Любенов в катедра „Архитектура и урбанистика“ към Архитектурен факултет при Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“, Варна.

I. Обща характеристика на дисертационния труд

Предоставеният ми от арх. Йордан Любенов дисертационен труд съдържа заглавна страница, съдържание, увод, изложение в три глави, насоки за бъдещи изследвания, заключение, научни и научно-приложни приноси, публикации по темата на дисертационния труд, библиография, приложения и декларация за оригиналност и достоверност.

II. Съдържание на дисертационния труд

Уводът на труда включва актуалност, обект, предмет, цел и задачи на изследването, авторова теза, ограничения, методика за разработване на труда, структурата на съдържанието, предназначение на труда, характеристика на достъпната информация и благодарности.

Първа глава се занимава с историческо изследване на процесите на архитектурно-градоустройствено развитие на пристанищните зони на Бургас и Варна от края на XIX – началото на XXI век. Важен извод тук е, че пристанищата са носители на идентичност за градовете си непосредствено

след Освобождението и възстановяването на Третата българска държава. Отбелязано е, че социалната връзка между пристанищните зони и градовете зад тях е много силна при тяхното създаване в края на XIX – началото на XX век, но постепенно започва да отслабва с индустриализацията в периода на планираната икономика на страната. Авторските схеми на хронологията на историческите градоустройствени процеси развиващи се в пристанищните зони на Бургас и Варна обосновават точно постигнатото в Първа глава и правят препратка към следващите две.

Втора глава изследва развитието на пет характерни западноевропейски пристанищни зони в близост до градски центрове (Генуа, Барселона, Хамбург, Копенхаген и Хелзинки). Тук основен извод е, че реконструкцията на пристанищни зони зависи от тяхната връзка с центровете посредством смесени функционални ядра с превес на рекреацията и туризма. Важен момент, изтъкнат в труда е, че изследваните български примери на проекти и предложения са в синхрон със съвременните европейски тенденции в пристанищната реконструкция. Изследванията са подкрепени с експериментални схеми отразяващи функционалното и комуникационно отношение между градовете и техните пристанища. Разгледаните два устройствени и един дипломен архитектурен проект с участието на автора по сходни теми с тази на труда показват приложният характер на резултатите и добрата практическа подготовка на докторанта.

Трета глава дава ясен отговор на поставените изследователски задачи, като тук е съставена Методика за разработване на устройствени планове за реконструкция на пристанищни зони в Бургас и Варна. Основен извод в тази глава е, че осъществяването на реконструкцията на пристанищни зони следва да се съобрази с изискванията на устройственото планиране и архитектурното проектиране. Методиката отчита разположението на рекреационно-туристическите зони (РТЗ) в структурата на пристанищните територии и тяхната връзка с центровете на градовете, определяне на функционалното съдържание на РТЗ, решаване на плановата и обемно-

пространствената композиция на РТЗ. Обърнато е специално внимание на много важна част от реконструкцията на пристанищните зони - опазването и социализацията на съществуващите недвижими културни ценности (съоръжения, сгради и пространства). Направен е анализ на архитектурно-художествена композиция на РТЗ, като са взети под внимание архитектурата на сградите и съоръженията, художественото оформление на пешеходните пространства, на зелените и водните площи, „малката архитектура“ и градският дизайн, художественото вечерно осветление, синтезът на архитектурата с другите изкуства. Отчитането на елементите на дизайна при изграждането на архитектурната среда в реконструирани пристанищни зони е важно предимство на труда. Допълнението и изменението на нормативната база и изясняването с експериментални схеми на процеса на реконструкция са логичен завъшек на научните търсения в тази глава.

В трите глави на дисертационния труд са отчетени най-важните части от предмета на изследване. Направени са исторически обзор от началото на монолитното изграждане на пристанищата на Бургас и Варна, изследване на международния и националния опит и съставяне на специфична методика за проучване и разработване на устройствени планове за реконструкция на части от съществуващи пристанищни територии у нас.

Заклучението резюмира основните резултати от изследването и изтъква значимостта на миналото на двете български пристанища в дейностите по реконструкция и тяхното бъдеще в съвременната градска тъкан обосновано на база западноевропейските образци и предложената Методика.

III. Оценка на резултатите и приносите

Приносите направени в дисертационния труд са с характер на обогатяващи науката и знанието по разглежданата тема и ги приемам изцяло. Те са акцент върху богатата градоустройствена история на пристанищните зони на Бургас и Варна, както и върху тяхното настояще и бъдеще като нови

функционални зони в сложни връзки с обществените центрове. Безспорен принос е създаването на Методика за реконструкция на пристанищните зони на двата български града на база на съществуващата нормативно-правна уредба у нас.

IV. Публикации по темата на дисертационния труд

Публикациите по темата са общо четири, разработени самостоятелно от докторанта и отразяващи съществени страни от изследването.

V. Препоръки

Препоръчвам проблемите на дизайна в условията на архитектурно-градоустройствената реконструкция да бъдат по-детайлно изследвани в последващата научна продукция на автора.

VI. Автореферат към дисертационния труд

Авторефератът прави коректна оценка на дисертационния труд и отразява вярно резултатите от изследването.

VII. Заключение

Считам, че дисертационният труд и авторефератът отговарят изцяло на изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България, Правилника към него и вътрешната нормативна база на ВСУ „Черноризец Храбър“. Изложеното мотивира заключението ми да предложа на научното жури да присъди на арх. Йордан Любенов образователна и научна степен „доктор“.

гр. Варна,
13.02.2015 г.

Съставил отзива:.....
проф. д-р арх. Росица Никифорова